

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o P 002734 11 Rev
Brčko, 08.10.2012. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudija Kaurinović Damjana, kao predsjednika vijeća, Lucić Josipe i Nedić Srđana kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Preduzeće za proizvodnju, usluge i promet „W. M.“ d.o.o. B. koga zastupaju zakonski zastupnici S. J. i K. Z., a iste punomoćnici Z. M. i S. M., advokati iz B., protiv tuženih K. J. iz B. i trgovine SP „D.&A.“ vl. K. J., radi naplate novčanog potraživanja, odlučujući o reviziji tuženih izjavljenoj protiv presude Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 002734 10 GŽ od 21.01.2011. godine na sjednici vijeća održanoj dana 08.10.2012. godine donio je slijedeću

P R E S U D U

Revizija tuženih se ODBIJA kao neosnovana.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 002734 08 P od 24.02.2010. godine (u daljem tekstu prvostepena presuda) odlučeno je kako slijedi:

„OBAVEZUJU SE tužene K. J. iz B. i trgovina „D. & A.“ vlasnik K. J. S., da tužiocu Preduzeće za proizvodnju usluge i promet „W. M.“ B. distrikt BiH isplate i to: K. J. iznos od 9.330,53 KM sa zakonskom zateznom kamatom i to na iznos od 750,00 KM računajući od 20.09.2006.godine pa sve do konačne isplate, na iznos od 2.240,00 KM računajući od 21.12.2006. godine pa sve do konačne isplate, na iznos od 1.390,00 KM računajući od 19.03.2007. godine pa sve do konačne isplate, na iznos od 3.278,75 KM računajući od 18.06.2007. godine pa sve do konačne isplate, na iznos od 1.671,78 KM računajući od 31.10.2007.godine

pa sve do konačne isplate i to Trgovina „D. & A.“ vl. K. J. S. iznos od 50.850,46 KM sa zakonskom zateznom kamatom na iznos od 835,00 KM računajući od 18.07.2007. godine pa sve do konačne isplate, na iznos od 15,46 KM računajući od 19.07.2007. godine pa sve do konačne isplate, na iznos od 49.149,54 KM računajući od 24.01.2008. godine pa sve do konačne isplate, na iznos od 850,46 KM računajući od 25.01.2008. godine pa sve do konačne isplate a sve ovo u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Tuženi su dužni naknaditi tražiocu troškove postupka u iznosu od 4.000,00 KM u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.“

Presudom Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 002734 10 GŽ od 21.01.2011. godine (u daljem tekstu drugostepena presuda) žalba tuženih izjavljena protiv prvostepene presude je odbijena i prvostepena presuda potvrđena, a tužitelj odbijen sa zahtjevom za naknadu troška za sastav odgovora na žalbu.

Protiv drugostepene presude, tuženi su izjavili reviziju „zbog povreda odredaba parničnog postupka učinjenih u drugostepenom postupku i pogrešne primjene materijalnog prava“, s prijedlogom da reviziono vijeće reviziju uvaži i drugostepenu presudu preinači tako što će uvažiti njihovu žalbu i odbiti kao neosnovan tužbeni zahtjev uz dosudu troškova parničnog postupka ili da drugostepenu presudu ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno odlučivanje.

Tužitelj je odgovorio na reviziju. U odgovoru pobija revizione razloge i navode i predlaže ovom vijeću da reviziju odbije kao neosnovanu.

Nakon što je dopuštenost i blagovremenost revizije ispitana u smislu odredbe člana 346. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“ broj 8/09 i 52/10, u daljem tekstu Zakon o parničnom postupku), a drugostepena presuda u smislu odredbe člana 350. istog zakona, reviziono vijeće ocjenjuje da je revizija dopuštena i blagovremena, ali da nije osnovana iz razloga koji slijede:

Predmet ove parnice zahtjev je tužitelja kojim od suda traže presudu kojom će tužene obvezati da mu naknade sve ono što je kao jamac temeljem Ugovora o jamstvu za njihov račun isplatio njihovim vjerovnicima, uz zahtjev za dosudu zakonske zatezne kamate od dana dosjelnosti svake pojedinačne isplate i troškova parničnog postupka.

Odlučujući o tužbenom zahtjevu, polazeći od činjeničnih tvrdnji tužitelja na kojima temelji svoj zahtjev i činjeničnih tvrdnji tuženih kojima su se suprostavili tužbenom zahtjevu i pozivajući se na rezultate rasprave:

da je 18.08.2005. godine pod brojem 667/05 sklopljen Ugovor o kratkoročnom kreditu između N. B. B. i SP „D.&A.“ vl. K. J., kao korisnika kredita, koga je zastupao direktor K. M. (suprug K. J.) kojim je korisniku kredita odobren kredit u iznosu od 50.000,00 KM,

da je tužitelj, kao jamac, ispunio obvezu glavnog dužnika, kao korisnika kredita, po gore navedenom Ugovoru broj 667/05, tako što je uplatio dio kamate 18.07.2007. godine u iznosu od 835,00 KM, 19.07.2007. godine u iznosu od 15,46 KM i 25.01.2008. godine u iznosu od 850,46 KM i dio glavnog duga 24.01.2008. godine u iznosu od 49.149,54 KM, čime je davatelju kredita (dužnikovom vjerovniku) N. B. B. za račun glavnog dužnika (tuženog SP „D.&A.“ vl. K. J.) isplatio dugovani iznos dobijenog kredita,

da je tužitelj, kao garant (jamac), uplatama u gotovini 20.09.2006. godine iznosa od 750,00 KM i žiralnim uplatama 21.12.2006. godine iznosa od 2.240,00 KM, 19.03.2007. godine iznosa od 1.390,00 KM, 18.06.2007. godine iznosa od 3.278,75 KM i 31.10.2007. godine iznosa od 1.671,78 KM, ili ukupno uplaćenog iznosa od 9.330,53 KM ispunio kreditnu obvezu glavnog dužnika (tužene Kitić Jovanke) njegovom vjerovniku MKD M.,

da tuženi nisu osporili autentičnost i istinitost sadržaja isprava (potvrde N. B. B. i potvrde MKD M.), kojima davatelji kredita (vjerovnici tuženih) potvrđuju da je tužitelj, kao jamac, ispunio kreditne obveze glavnih dužnika (tuženih) na način i u iznosima navedenim u tim potvrdama, s tim što su, samo navodom da je K. M. (direktor korisnika kredita SP „D.&A.“ vlasnik K. J. i suprug K. J.) preuzeo temeljem kredita odobrena novčana sredstva i da je on „stvarni i pravni korisnik kredita“, istakli prigovor pasivne legitimacije,

prvostepeni sud je, na osnovi iznesenih činjenica i ocjene svih izvedenih dokaza kojima su stranke dokazivale svoje zahtjeve ili pobijale činjenice i dokaze protivnika, ocijenio da prigovor pasivne legitimacije nije osnovan i zaključio je da su tuženi korisnici kredita, a da okolnost što je u postupku dodjele kredita učestvovao K. M. (u prvom slučaju kao direktor i zastupnik SP „D.&A.“ vlasnik K. J., a eventualno i, u drugom uz ovlaštenje kao suprug K. J.), ne utiče na obvezu tuženih da, jamcu (tužitelju) koji je njihovim vjerovnicima (kreditorima) isplatio kreditni dug, isplate sve ono što je on platio njihovim vjerovnicima i obzirom da

tuženi nisu osporili ni autentičnost, ni istinitost sadržaja već pomenutih potvrda, sudio je tako što je tužbeni zahtjev prihvatio.

Prvostepenu presudu, tuženi su pobijali zbog pogrešne primjene materijalnog prava, povrede odredaba parničnog postupka i pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Drugostepeni sud je, ispitujući prvostepenu presudu u granicama istaknutih žalbenih razloga, pravilno ocijenio da istaknuti žalbeni prigovori nisu osnovani. Obrazloženje drugostepene presude sadrži dovoljne i valjane činjenične i pravne razloge zbog kojih je prvostepena presuda potvrđena, odnosno zašto nisu prihvaćeni kao osnovani istaknuti žalbeni razlozi, a sadrži i odgovor na sve bitne žalbene razloge i navode. Pri tomu je pravilno ocijenio da se istaknuti žalbeni razlog povrede odredaba parničnog postupka, prema u to vrijeme prihvaćenom pravnom shvaćanju, bez da je citirana i obrazložena odredba Zakona o parničnom postupku, ne može ispitati, jer o eventualnim procesnim povredama na koje ne pazi po službenoj dužnosti, žalbeno vijeće je smjelo voditi računa samo ako se žalitelj na njih izričito pozivao.

Stoga je drugostepeni sud u okviru žalbenog razloga povrede odredaba parničnog postupka pravilnost prvostepene presude ispitao u odnosu na žalbom osporenu stranačku sposobnost tužene označene u uvodu i izreci kao «trgovina „D.&A.“ vlasnik K. J.» i pravilno ocijenio i obrazložio, koje razloge prihvaća i reviziono vijeće, zašto takvo označenje ne utiče na pravilnost i zakonitost prvostepene presude („D.&A.“ naziv je radnje, a poduzetnik i odgovorna osoba je vlasnik K. J. i samo se od nje mogu naplatiti oba potraživanja).

Prema tome, u postupku pred drugostepenim sudom nije učinjena povreda odredaba parničnog postupka iz člana 340. Zakona o parničnom postupku, kako to neosnovano ističu tuženi u svojoj reviziji.

Također, kod temeljem pruženih dokaza i iznesenih činjenica kojima je tužena strana pobijala navode i dokaze tužitelja, prednja utvrđenja da je upravo ona (tužena strana) korisnik kredita i da je tužitelj namirio njenu obvezu njenim vjerovnicima, opravdavaju pravilnost zaključka nižestepeni sudova o osnovanosti tužbenog zahtjeva.

Naime, u odredbi člana 7. Zakona o parničnom postupku propisano je raspravno je načelo, koje podrazumijeva ne samo da je inicijativa za prikupljanje procesnog materijala (građe) i izvođenja dokaza u rukama stranaka, već i dužnost stranaka da iznesu sve činjenice na kojima zasnivaju svoje zahtjeve ili kojima pobijaju navode i dokaze protivnika (naravno izuzev u slučaju nedozvoljenih raspolaganja kada prevladaju elementi istražnog načela). Stoga se, u parnici sud može

služiti samo činjenicama koje su stranke istakle i one mu služe za gradnju odluke o tužbenom zahtjevu („iznošenjem činjenica stranke određuju temu raspravljanja u parnici.“, Jozo Čizmić: Komentar Zakona o parničnom postupku). To znači da svoju odluku sud ne smije temeljiti na činjenicama koje stranke nisu iznijele u postupku, a niti, primijeniti materijalno pravo na činjenice koje nisu ni iznesene, ni utvrđene u postupku. Dakle, ne radi se o zaključku „da se određena činjenica smatra dokazanom zato što je druga strana ne osporava“, kako pogrešno smatraju tuženi, već o propustu stranke zbog koje ne može snositi posljedice sud.

Kada je to tako, onda su tuženi već u odgovoru na tužbu (jamca) morali iznijeti sve činjenice i ponuditi i izvesti sve dokaze kojima će pobiti činjenice i dokaze na kojima je tužitelj zasnovao regresni zahtjev i uvjeriti sud da tužitelj nije obavio isplatu njihovim vjerovnicima (korisnicima garancije) i da stoga prema njima nema regresno pravo. Kako tuženi na taj način nisu osporavali tužiteljev regresni zahtjev, ne mogu svoj propust prebaciti na prvostepeni sud, niti drugostepeni sud ima ovlasti u postupku odlučivanja o žalbi zbog tog propusta stranke sankcionirati prvostepeni sud, pa se o tim propustima tuženih pogotovo u ovoj fazi postupka ne može raspravljati.

U smislu izloženog, da naprijed iznesena utvrđenja, obzirom na iznesene činjenice i provedene dokaze, opravdavaju pravilnost zaključka nižestepeni sudova o osnovanosti tužbenog zahtjeva, odnosno da su prihvaćanjem tužbenog zahtjeva na podlozi utvrđenog činjeničnog stanja, koje reviziono vijeće mora respektirati, po nalaženju ovog vijeća pravilno primijenili materijalno pravo. Jer, prema odredbi člana 1013. Zakona o obligacionim odnosima, jamac, koji je ispunio obvezu glavnog dužnika prema vjerovniku, može od dužnika zahtijevati sve ono što je stvarno platio vjerovniku uz kamate na isplatu od dospelosti, dok prvi put u postupku po pravnim lijekovima isticanje činjenica vezanih za oblike jamstva (član 1004.), za solidarnost jamaca (član 1005.), za gubitak prava na regres od dužnika u slučaju kada jamac ispuni vjerovnikovo potraživanje, a o tome ne obavijesti glavnog dužnika, pa ovaj ne znajući još jednom vjerovniku plati dug (član 1016.), za ugovorenu kaznu (član 270.) i za vrijeme ispunjenja novčanih obveza kada je plaćanje obavljeno posredovanjem banke ili druge ovlaštene organizacije (član 318.) Zakona o obligacionim odnosima, zahtijeva činjenično stanje drugačije od onog utvrđenog u postupku na podlozi činjenica koje su stranke iznijele i dokazale u postupku i na osnovi kojih su nižestepeni sudovi primijenili materijalno pravo, protivno tome, viši sud bi pogodio tuženoj strani i prvostepeni, odnosno drugostepeni sud sankcionirao zbog propusta tužene strane da iznese sve činjenice i provede dokaze kojima pobija navode i dokaze tužitelja.

Budući da tužena strana u prvostepenom postupku nije iznijela činjenice koje bi opravdale primjenu gore iznesenih odredbi Zakona o obligacionim odnosima, u kom slučaju bi ih prvostepeni sud morao provjeriti, odnosno doći do određenog zaključka o njihovom postojanju, snosi rizik nedokazanosti i gubi parnicu (član 7. Zakona o parničnom postupku).

Kako su nižestepeni sudovi prihvaćanjem tužbenog zahtjeva na podlozi utvrđenog činjeničnog stanja, koje reviziono vijeće mora poštovati, po nalaženju ovog vijeća pravilno primijenili materijalno pravo, a nisu počinili one procesne povrede na koje sud pazi po službenoj dužnosti, a drugostepeni sud je u postupku odlučivanja o žalbi odgovorio na istaknute žalbene razloge i navode onako kako mu je nalagao u vrijeme odlučivanja mjerodavni pravni stav i nije počinio povrede parničnog postupka ukazane u reviziji, dakle, ne postoje razlozi zbog kojih je revizija izjavljena, dok izražavanje sumnje da je tužitelj isplatom tuženikovih vjerovnika „prao novac“ ne spada među razloge o kojima odlučuje reviziono vijeće, radi čega je valjalo reviziju kao neosnovanu odbiti na osnovu člana 357. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Damjan Kaurinović